

JAN LÖÖF

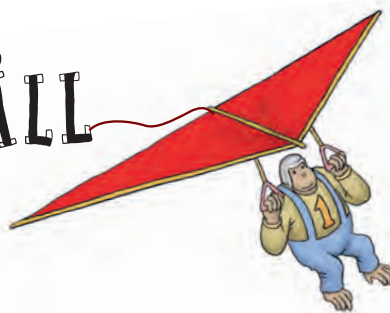
EN SAMLING SAGOR

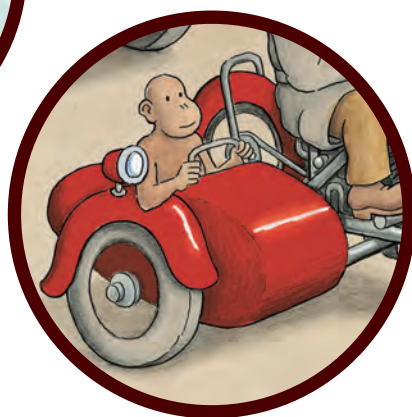
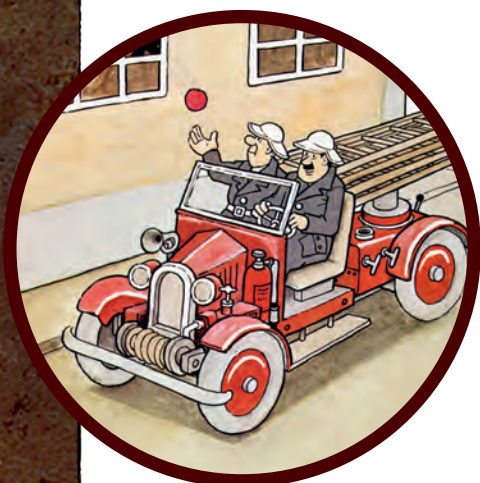
BONNIER
CARLSEN

INNEHÅLL

ETT SLAGS FÖRORD - AV LASSE ÅBERG .	5
FÖRORD AV IKA JOHANNESSEN	6
ABC-BOKEN	8
TA FAST FABIAN	50
PELLES FICKLAMPAN	80
BERGTROLLENS NYA HEM	110
SAGAN OM DET RÖDA ÄPPLET	136

EN SAMLING BILDER 166

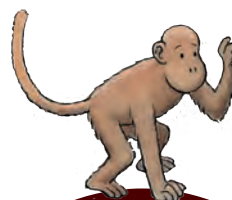
TOMTEN BERÄTTAR 176

SKROT-NISSE 206

PELLE OCH FARBROR OTTOS UPPFINING. . 240

MORFAR ÄR SJÖRÖVARE 268

SAMTAL MED JAN LÖÖF. 298

ETT SLAGS FÖRORD

Janne? Ja, vi träffades i tidernas begynnelse, närmare bestämt på Konstfackskolan i Stockholm i början på 1960-talet. Det var en miljö som kryllade av kreativa wannabes som Ulrica Hydman, Owe Gustafson, Olof Landström, Cecilia Torudd, Ingegerd Råman, Robban Broberg, Carl Johan De Geer, Barbro Bäckström, Janne och undertecknad. Janne och jag umgicks mest genom vårt intresse för jazz. Det spelades till och med in en EP-skiva *Konstfackjazz*, en raritet idag jämförbar med Beatles vita album.

Janne och jag har sedan setts då och då genom åren, och några starka minnen är att han trimmade upp sin katt så den kunde apportera och att han (inte katten utan Janne) byggde ett hus inne i en lagerlokal där han sedan bodde. Jag ser upp till Janne, dels rent fysiskt då han är 12 cm längre än jag och dels som den konsekvente tecknare han alltid varit. ”Man ska se vad det föreställer” har varit hans rimliga ambition och den ambitionen tror jag vi alla, inte minst barnen uppskattar och skriver under på. Denna realism exkluderar alla försök till påklistrad konstnärlighet vilket Janne säger sig ha en genetisk misstänksamhet mot.

Det sägs att avund är den uppriktigaste formen av smicker och jag är lite avundsjuk på Janne. Det jag beundrar mest, förutom hans lysande illustrationer, är hans anarkistiska läggning.

He takes no shit!

Bålsta i nådens år 2025

Lasse Åberg

FÖRORD

Att få växa upp i Jan Lööfs bildvärld är en vidunderlig sak. I hans böcker är staden mer än en färgglad kuliss; där finns fordon, tanter, kranar, pizzerior, apor, alla tecknade med Lööfs typiskt precisa penna. På varje sida döljs detaljer som kan ta många läsningar för att upptäcka. Huvudpersonerna, oftast pojkar eller gubbar, är nyfikna och något naiva. De tackar inte nej till ett spännande uppdrag och reagerar heller inte så starkt på något som händer, vare sig med glädje, ilska eller sorg. Med sitt plana känsloliv utgör de en trygg mittpunkt i de olika berättelserna.

I många av Jan Lööfs bästa böcker används det cirkelberättande som han gjort till sitt signum. Handlingen börjar på samma ställe som den slutar; världens äventyr kan ha inträffat, men mormor ligger fortfarande och sover i hängmattan i trädgården på sista sidan, precis som hon gjorde på första. Som barn läste jag sönder *Sagan om det röda äpplet* och *Morfar är sjörövare*, barnboksklassikerna som fortfarande lockar nya läsare.

I likhet med andra 70-talister visar jag nostalgiskt tv-programmet *Tårtan*, där Jan Lööf spelar sjömannen Janos, för mina barn. Vill de läsa *Lego Friends*-tidningar, sticker jag till dem Felix. När de tjarar om att få se ännu en *Disney*-film sätter jag på *Skrotnisse och hans vänner*, dockserien som tog sju år att bygga och spela in.

Figurerna som tjugat barn i drygt 60 år skapade Jan Lööf redan som liten pojk i föräldrahemmet i Trollhättan. Pappan Hilding Lööf var ett tekniskt geni, en uppfinnare och måttkonstruktör på Svenska Flygmotor, och den unge Jan sögs direkt in i pappans värld av järnskrot, udda maskiner och fordon. Men när han flyttade till Stockholm för att gå på Konstfack under det tidiga 60-talet fick han höra att hans figurer och verklighetstrogna bilder inte var på modet och att han istället borde prova att måla mer abstrakt.

Det lyssnade han lyckligtvis inte på.

Sedan dess har han tecknat ett trettio-tal böcker och ett flertal seriealbum.

Först med akvarellfärg och tusch på släta pannåer. Sedan 2008 med digital hjälp. *Matildas katter* var den första boken som gjordes delvis på dator. Många av böckerna är tecknade på den grekiska ön Evia, där Jan har haft hus sedan 1979. Oftast åker han dit själv för att få arbeta ostört. Där kan han sitta i månader.

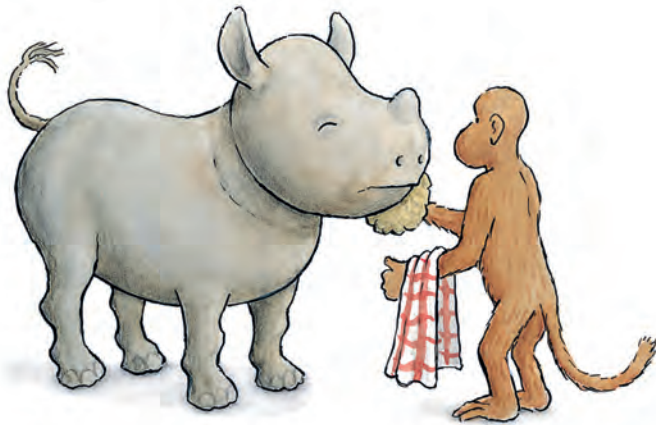
Trots att Jan Lööfs värld är vänlig och inbjudande får vissa tidstypiska uttryck och avbildningar ibland en annan innebörd när tiderna förändras. *Morfar är sjörövare* och *Ta fast Fabian* har till exempel inte kommit i nytryck på ett par år, bland annat på grund av porträtteringen av Omar och hans sjörövare. I den här antologin publiceras båda böckerna i sin originalform för att ge läsaren en hel bild av Jan Lööfs konstnärskap och berättande.

För att vara en så hyllad författare är Jan Lööfs person fortfarande höljd i dunkel för de flesta. Han har gett få intervjuer genom åren och trivs bäst när han inte behöver ha med folk att göra. Om pappa Hilding var Skrotnisse

är Janne själv Bertil Enstöring. Men i slutet av den här boken har han gjort ett undantag och berättar lite för oss om hur hans böcker kommer till och varför det är så viktigt att rita varje dag. För det gör han fortfarande, trots att han fyller 85 i år. Antagligen sitter han just nu i sitt röda, väldigt Jan Lööf-ska, trähus på en ö utanför Stockholm och knåpar på nästa barnbok. Jag ser redan fram emot att få slå upp resultatet. Men tills dess finns den här unika samlingen, en gåva till alla – övertygade som nybörjare.

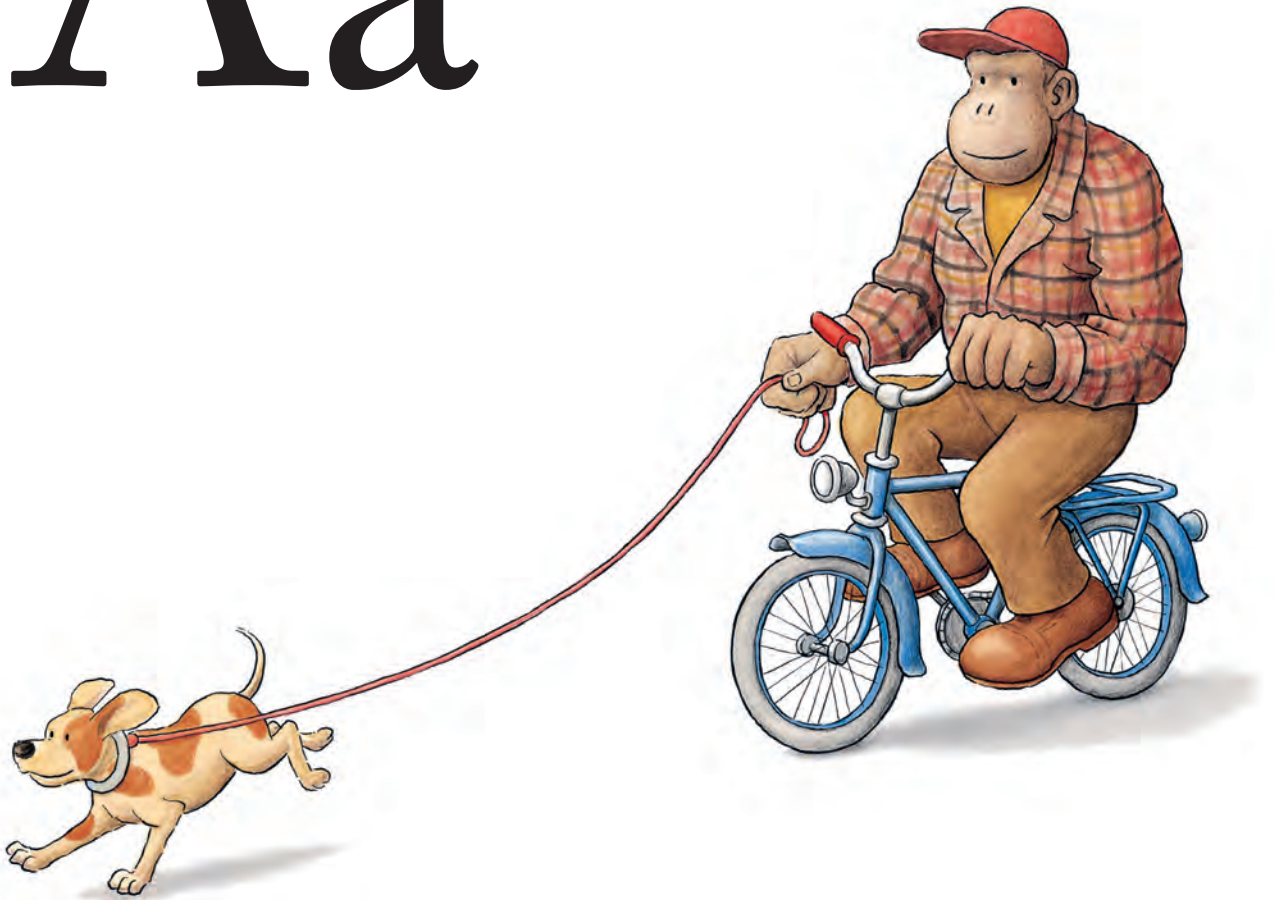
Ika Johannesson

Aa

Apa

Bb

Bockarna Bruse

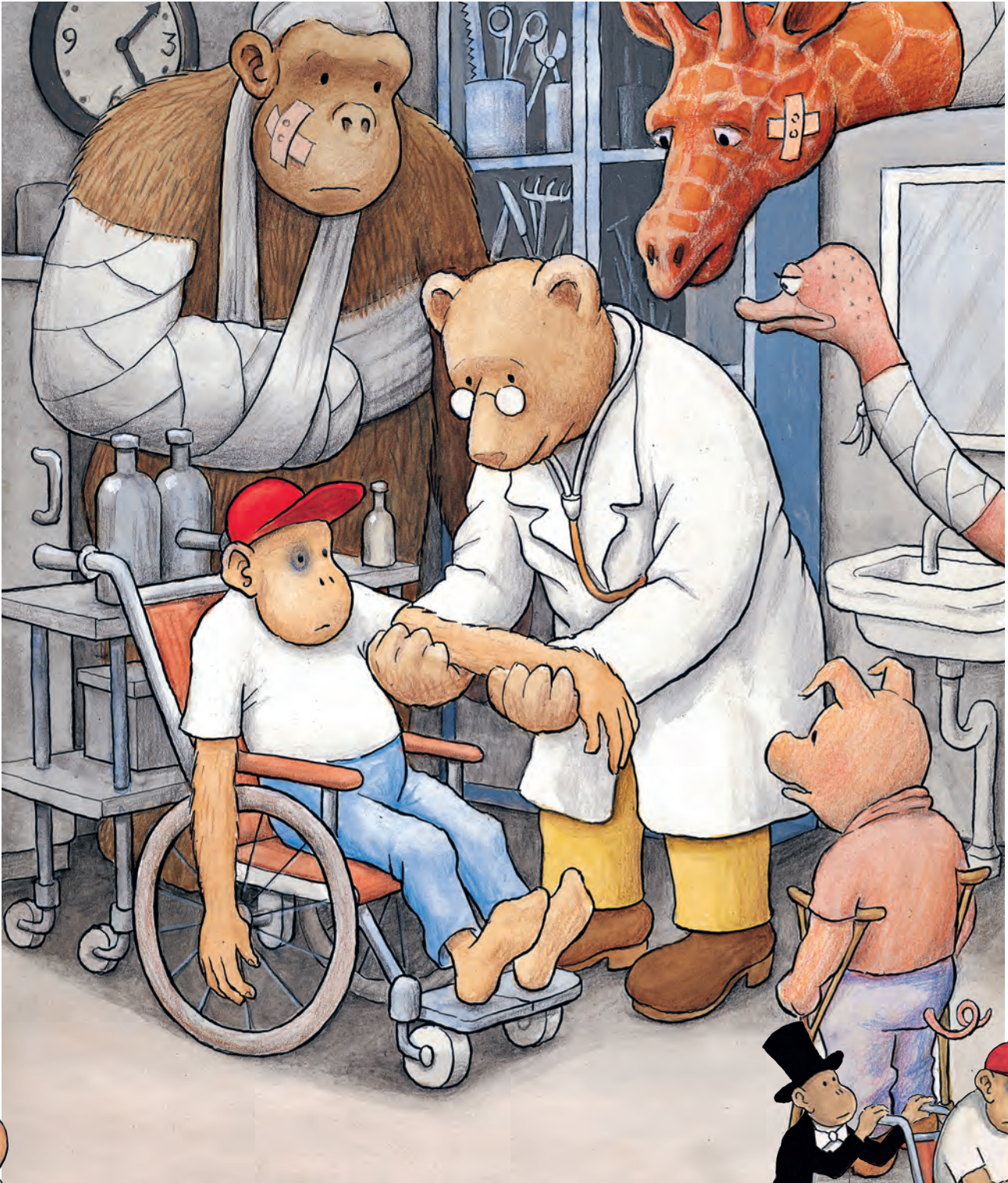
Cc

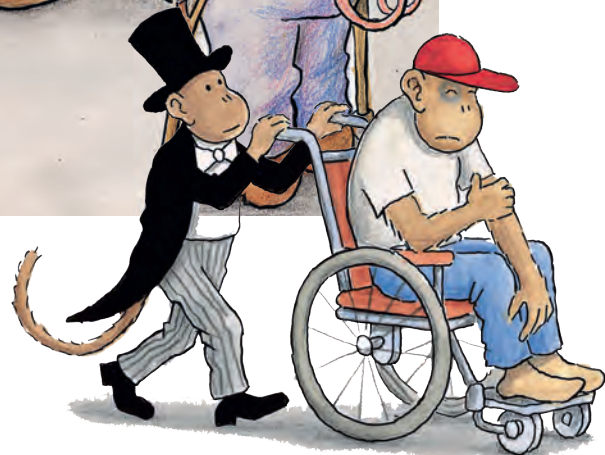
Cirkus

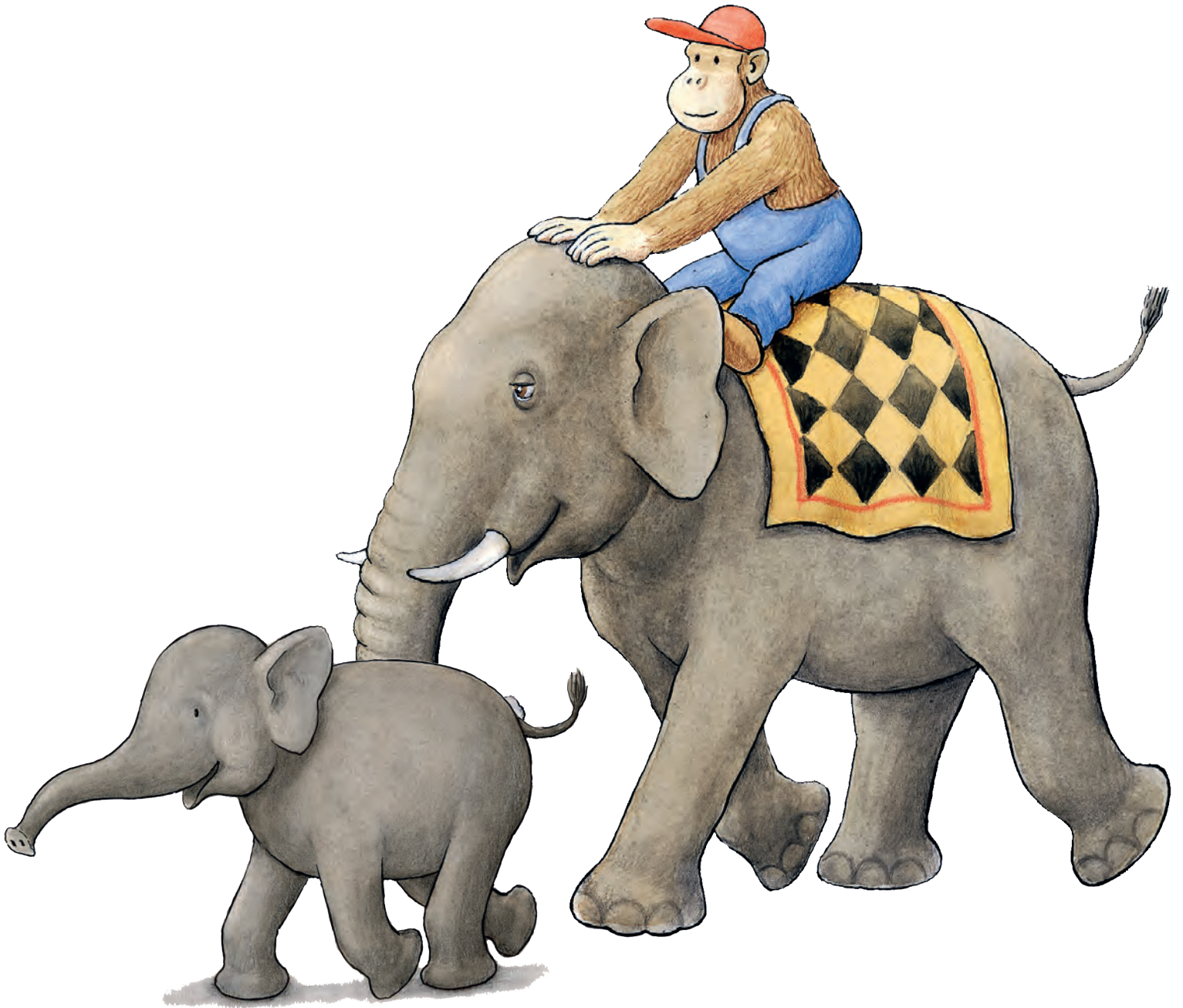
Dd

Doktor

Ee

Elefant

Ff

Flygplan

Gg

Glass

Hh

Husbåt

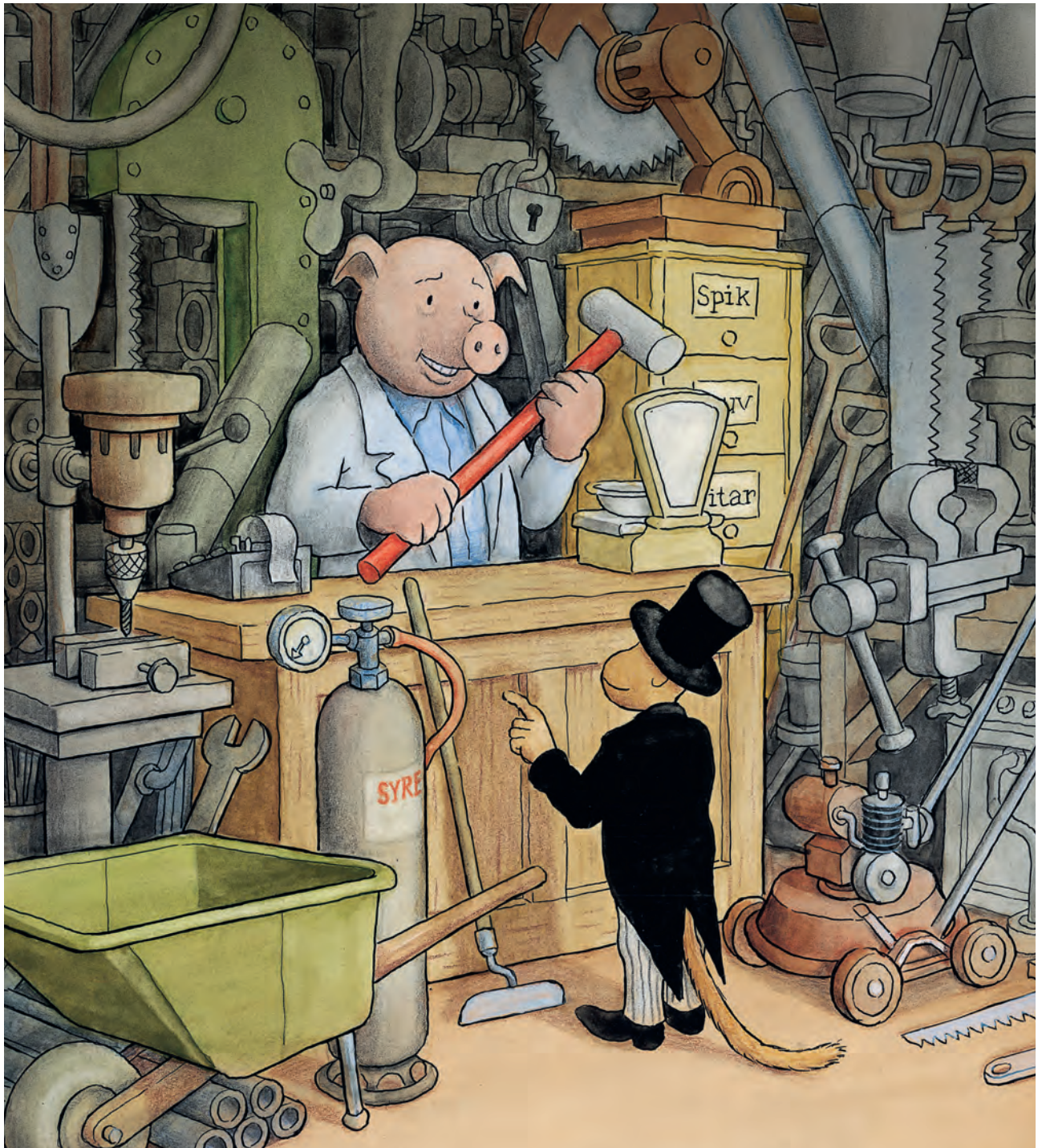
Ii

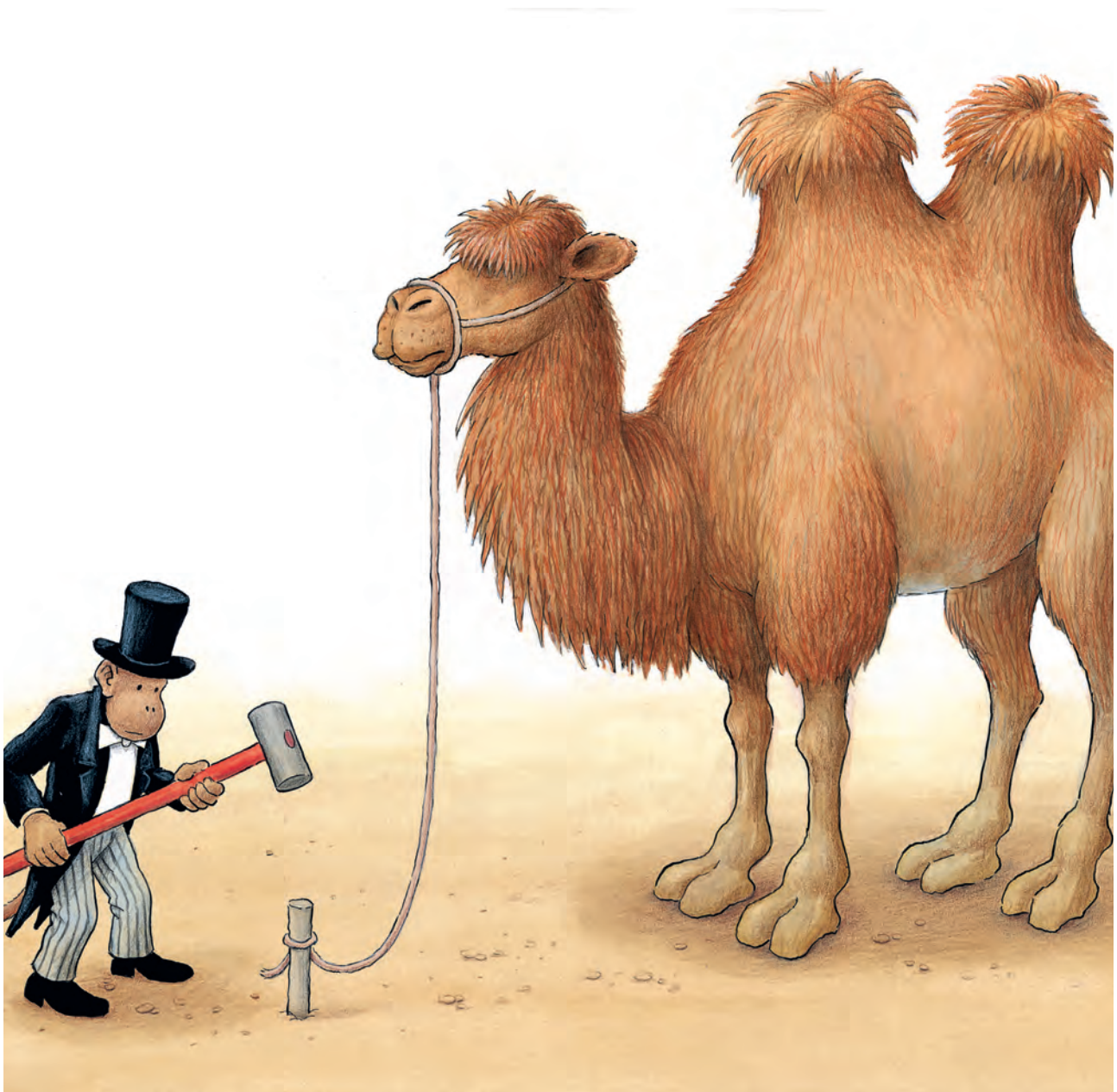
Isbjörn

Jj

Järnaffär

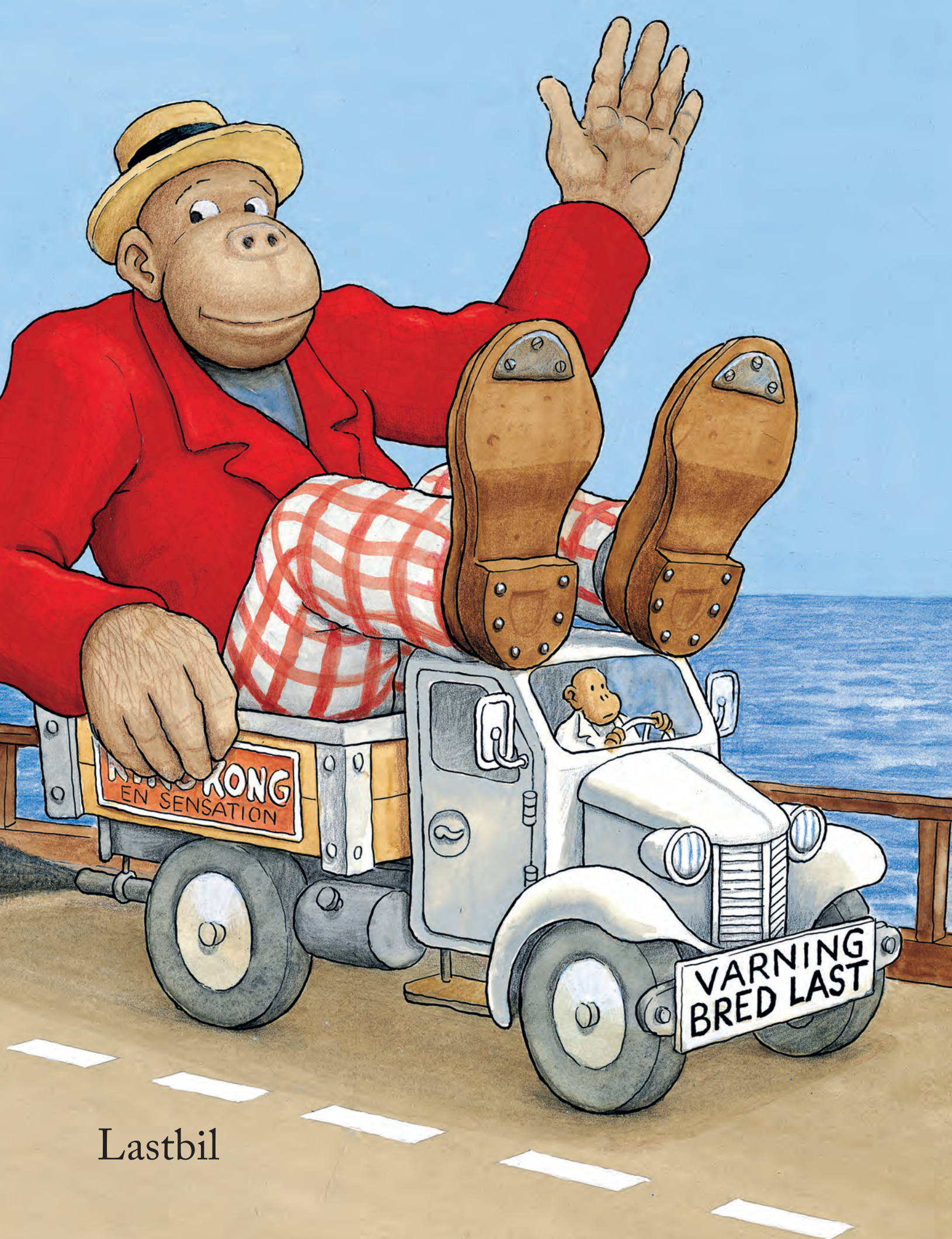
Kk

Kamel

L1

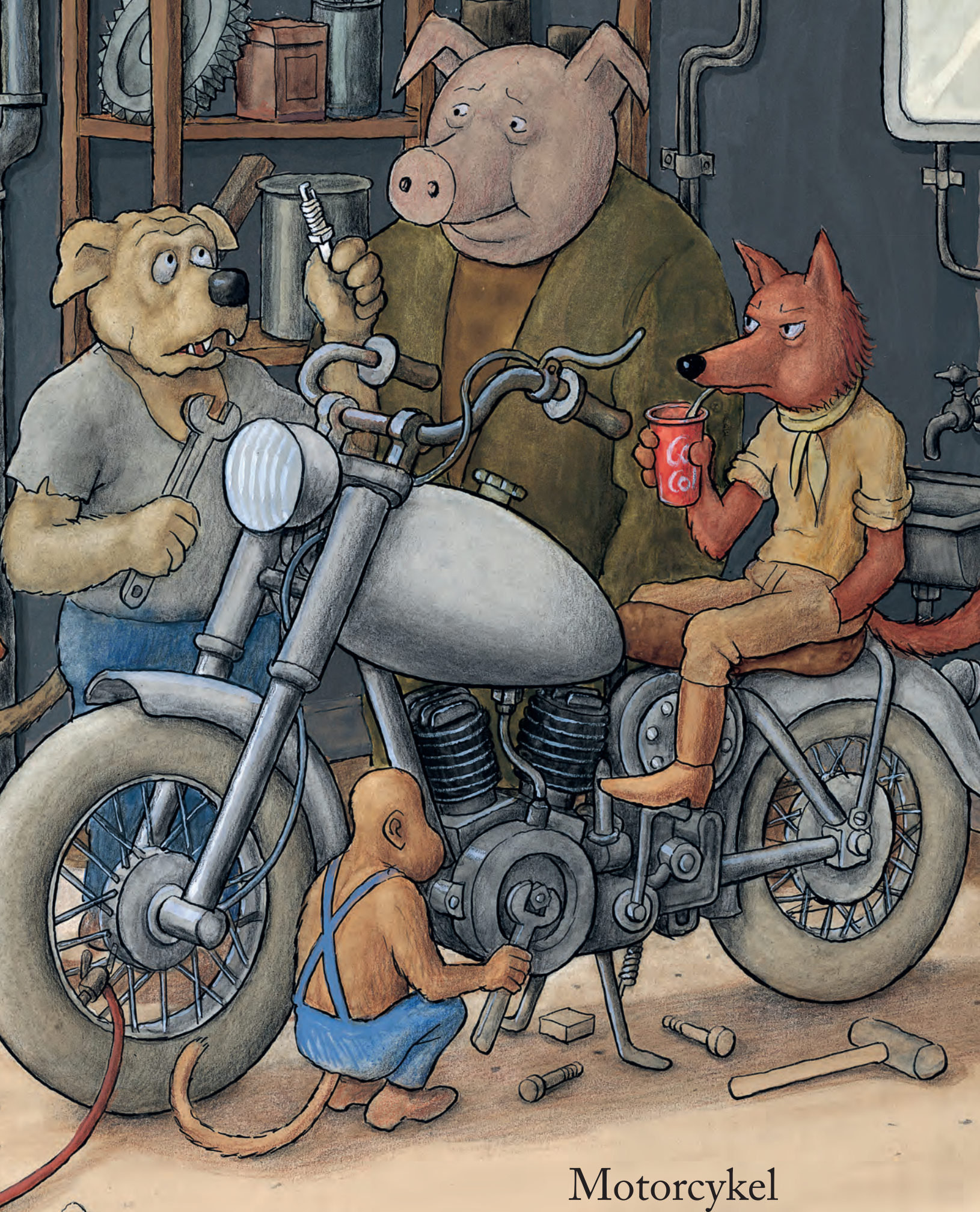

Lastbil

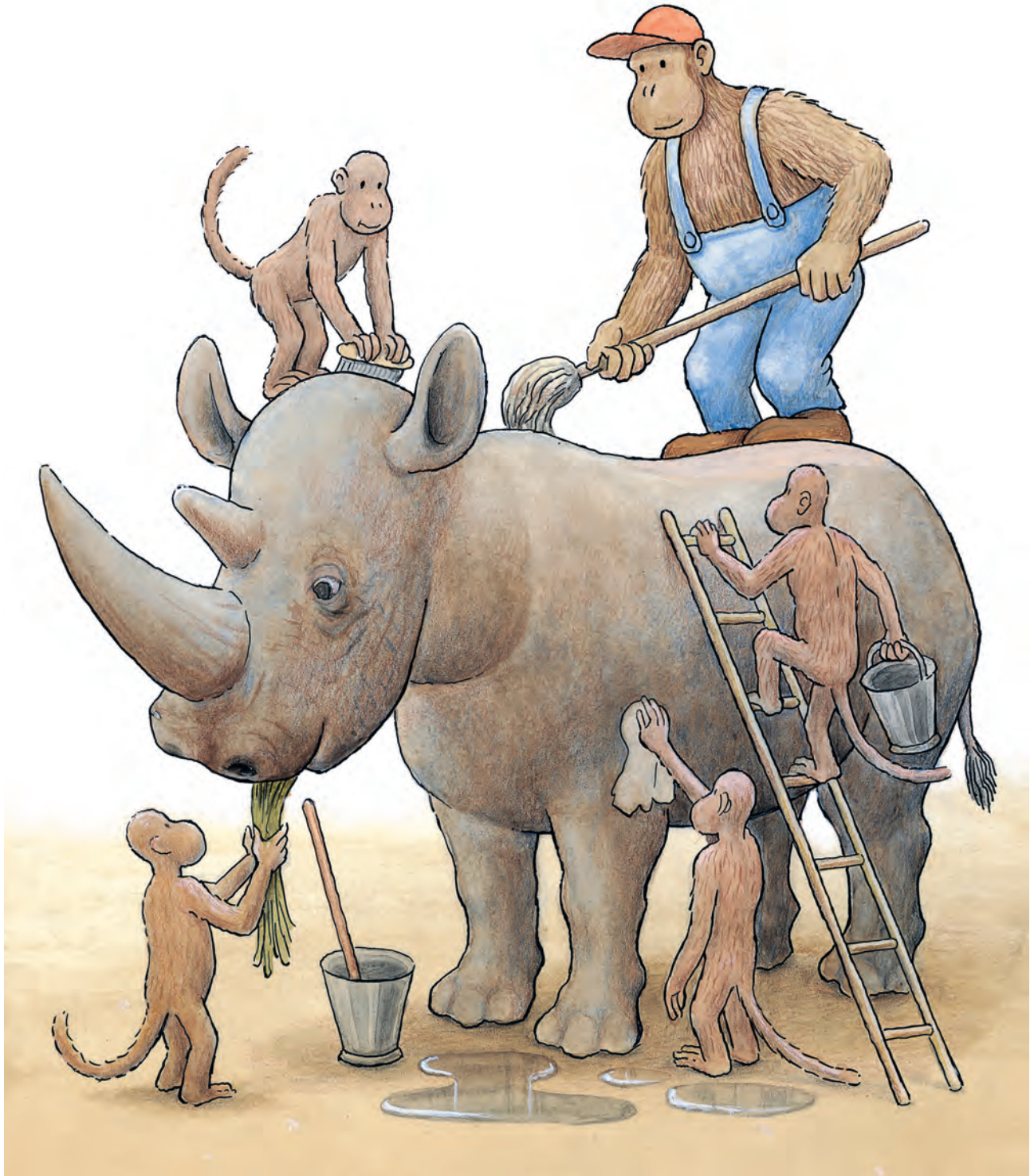
Mm

Motorcykel

Nn

Noshörning

Oo

Orkester

Pp

BEVIS

TUVAR

MORD

FÄLLE

FÖRSVUNNEN

ANHÅLLEN I
SIN FRÄNVARO

EFTERLYST

Rapport

Polis